

STANDARDI BELİRLEMEK

ETİK KURALLAR VE DAVRANIŞ İLKELERİ

Doğru Olanı Yapın

Saygılı Olun

Çalışmalarınızda Mükemmeliyeti Hedefleyin

LOCKHEED MARTIN

STANDARDI BELİRLEMEK

Eylül 2020'de Güncellenmiştir

Kapakta elinde tablet tutan kişi Etik dalında 2019 Lockheed Martin NOVA Ödülünün sahibi Paul Williams.

Lockheed Martin Corporation

6801 Rockledge Drive
Bethesda, MD 20817

©1995-2020. Lockheed Martin Corporation. Her hakkı saklıdır.

Bu kitapçık, İngilizceye ek olarak şu dillerde yayınlanmıştır:
Almanca, Arapça, Çince (Basitleştirilmiş), Çince (Geleneksel),
Fransızca, Endonezce, İbranice, İspanyolca, Japonca, Korece,
Lehçe, Malayca, Rumence ve Türkçe.

*Not: Bu belgenin en güncel versiyonuna çevrimiçi olarak
Lockheed Martin Corporation şirket içi ağından, şirket dışından
ise [http://www.lockheedmartin.com/us/who-we-are/ethics/
code-of-ethics.html](http://www.lockheedmartin.com/us/who-we-are/ethics/code-of-ethics.html) adresinden ulaşılabilir. Çevrimiçi versiyonda
Kurumsal Politika Bildirimleri ve Fonksiyonlar Arası Prosedürler
de dâhil olmak üzere referans materyallerinin en son
güncellemeleri yer almaktadır.*

İçindekiler

GİRİŞ

Başkan ve İcra Kurulu Başkanının Mesajı.....	i
Değerlerimiz	1

İŞLERİMİZİ DÜRÜSTLÜKLE YÖNETİRİZ

Kurallarımıza ve İlkelerimize Uyarız.....	3
İhlalleri Bildiririz.....	4
Eğitime Katılırız	5
Eyleme Geçeriz	6

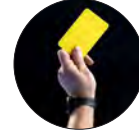
SAYGILIYIZ

Tacize Asla Göz Yummayız	8
Ayrımcılığa Asla Göz Yummayız.....	9
Misillemeye Asla Göz Yummayız.....	10
Mahremiyete Saygı Duyarız	11

HESAP VEREBİLİRLİK İLKESİNİ UYGULARIZ

Varlıklarımızı Kullanırken Sorumlu Davranırız.....	13
İş Kayıtlarımızı Doğru Tutarız ve Kamuya Doğru Bilgi Veririz.....	14
Hassas ve Gizli Bilgileri Koruruz.....	15
İşgücü ve Diğer Maliyetlerin Kaydını Doğru Tutarız.....	16
Kişisel Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız	17
Kamu Personeliyle Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız	18
Kurumsal Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız.....	19
İçeriden Bilgi Ticareti Yapmayız.....	20
Yapay Zekâyı Kullanırken Sorumlu Davranırız	21

DÜRÜST İŞ YAPARIZ

Adil Rekabete Değer Veririz	23
Ticari Kılavuz İlkelerine Saygı Duyarız.....	24
Üçüncü Tarafların Eylemlerinin Sorumluluğunu Alırız	25
Yolsuzluk ve Rüşvete Asla Göz Yummayız.....	26
Tüm Antitröst Yasalarına Harfiyen Uyarız.....	27
Sadece Uygun Ticari Nezaket Hediyeleri Verir ve Kabul Ederiz.....	28

ÇALIŞMA ORTAMIMIZA ÖNEM VERİRİZ

Güvenli ve Sağlıklı Bir Çalışma Ortamı Sağlarız	30
Uyuşturucusuz Bir Çalışma Ortamı Sağlarız.....	31
Güvenliği Sağlamayı Hedefleriz.....	32

İYİ KURUMSAL VATANDAŞLIĞI TEŞVİK EDERİZ

Sürdürülebilir ve Sorumlu Kurumsal Vatandaşlığı Hedefleriz	34
İnsan Haklarına Saygı Duyarız	35
Siyasi Süreci Destekleriz	36
BELGENİN ALINMASI VE KABUL	37

Bizler, Lockheed Martin'de temel değerlerimizi yaşatmaya inanıyoruz: Doğru Olanı Yapmak, Saygılı Olmak ve Çalışmalarımızda Mükemmeliyeti Hedeflemek. Bu doğrultuda da şirket genelinde en yüksek etik çalışma ilkelerini benimsememiz gerekiyor.

Değerlerimiz tıpkı Kuzey Yıldızı gibi operasyonel mükemmeliyeti sağlamada ve yenilikçiliği teşvik etmede bize kılavuzluk ediyor. Bu sebeple, hepimizden "Standardı Belirlemek" olarak da bildiğimiz Etik Kurallar ve Davranış İlkelerimizi okumanızı, anlamanızı ve yaşatmanızı istiyorum.

Kurallarımız ve İlkelerimiz, her gün liderlerimize, ekiplerimize ve eylemlerimize yön veren ortak değerlerimizi, sarsılmaz standartlarımızı ve politikalarımızı birbirine bağlar. Kurallarımız ve İlkelerimizin tacize, ayrımcılığa ve yolsuzluğa asla göz yumulmayacağını açıkça belirtmesinin altında da bu gerçek yatar.

Kurallarımız ve İlkelerimizde ayrıca iş yerinde ve şirket adına hareket ettiğimiz her an beklentilerimizin neler olduğu açıklanır. Bu ortak değerlere bağlılığımızı göstermenin en önemli yollarından biri, Lockheed Martin'in standartlarına ve beklentilerine ters düşen bir davranış gördüğünüzde eyleme geçmeye sizi teşvik etmektir. Politikalarımızın veya yasalarımızın ihlal edildiğine tanık olursanız bunları bildirmekle yükümlüsünüz.

Açıkça konuşmanın bazen kolay olmadığını biliyoruz. Ancak göreviniz veya pozisyonunuz ne olursa olsun her koşulda misilleme korkusu olmadan adım atabilirsiniz.

Şirketimize yol gösteren ve gelecek yıllarda başarılarımızı sürdürmemizi sağlayacak yüksek etik standartları yaşatma hedefine bağlılığınızdan ötürü sizlere teşekkür ediyorum. Lockheed Martin çatısı altında tek yürek olarak etik ve dürüstlükten hiçbir koşulda taviz vermemeyi başarabiliriz.

Jim Taiclet, Başkan ve İcra Kurulu Başkanı

Değerlerimiz

Lockheed Martin olarak attığımız her adımda dürüstlüğün standardını belirleriz. Nasıl paydaşlarımız ve müşterilerimiz gibi diğer taraflar bizden bu dürüstlük standardını tutturmamızı bekliyorsa biz de kendi çalışanlarımızdan aynı standarda ulaşmalarını talep ediyoruz.

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri

**Doğru Olanı Yapın
Saygılı Olun
Çalışmalarınızda
Mükemmeliyeti Hedefleyin**

**İşlerimizi Dürüstlükte
Yönetiriz**

Saygılıyız

**Hesap Verebilirlik İlkesini
Uygularız**

Dürüst İş Yaparız

**Çalışma Ortamımıza
Önem Veririz**

**İyi Kurumsal Vatandaşlığı
Teşvik Ederiz**

İŞLERİMİZİ DÜRÜSTLÜKLE YÖNETİRİZ

Dürüstlük ve doğruluk güveni doğurur; güven ise işimizin temel taşıdır.

- Kurallarımıza ve İlkelerimize Uyarız
- İhlalleri Bildiririz
- Eğitimlere Katılırız
- Eyleme Geçeriz

Kurallarımıza ve İlkelerimize Uyarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Kurallarımız ve İlkelerimiz, etik iş uygulamalarına bağlılığımızı sürdürmemizi sağlayan ilkeleri belirler; bu uygulamalar ise genellikle yasalardan daha katı gereklilikler öngörür.
- Kurallarımız ve İlkelerimiz Lockheed Martin çalışanlarını, Yönetim Kurulumuzu, danışmanlarımızı, sözleşmeli çalışanlarımızı ve Kurumumuzu* temsil eden veya onun adına hareket eden diğer tarafları bağlar.
- İş alanımızda ve faaliyet gösterdiğimiz ülkelerde geçerli olan yasa ve yönetmeliklerin lafzına ve özüne bağlı kalırız.
- Kuruma yarar sağlama ihtimali olsa veya organizasyondaki daha yüksek bir makam tarafından direktif verilse dahi yasa dışı ve etiğe aykırı eylemlerde bulunmayız.
- Kurallarımızın ve İlkelerimizin veya politikalarımızın ihlaline ilişkin **soruşturmalar**da iş birliği yaparız.

* Yöneticilerin veya Yönetim Kurulu üyelerinin Kurallardan **muaf tutulacağı hâller**, sadece Kurul veya bir Kurul komitesi tarafından belirtenebilir ve böyle bir muafiyet web sitemizde paydaşlarımızla derhâl paylaşılır.

Soruşturmalar: Bir devlet kurumu veya herhangi bir üçüncü tarafın şüpheli bir kanun ihlaline ilişkin soruşturma yürüttüğünü veya bilgi talep ettiğini öğrenirseniz Hukuk Departmanını, Etik Ofisini veya Güvenliği bilgilendirmelisiniz. Hiçbir belgeyi veya elektronik kaydı imha etmemeli veya değiştirmemeli, soruşturmayı yürütenlere yalan söylememeli veya onları yanlış yönlendirmemeli ya da Kurumumuz adına veya aleyhine açılan bir soruşturma ile ilgili bilgi toplanmasına asla engel olmamalıyız. Şüphelenilen yasa ihlallerini soruşturmakla görevli devlet kurumları ile mümkün olduğunca iş birliği yapmalıyız. Lockheed Martin'in talebi hâlinde, yürütülen hangi hükümet tarafından yürütülürse yürütülsün tüm kamu soruşturmalarında iş birliği yapılacaktır.

Neden Önemli?

- Çalışanlarımızın, müşterilerimizin ve paydaşlarımızın güvenini kazanmak, başarıyı sürdürmemizde esastır.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Kuralların ihlali, iş sözleşmesinin feshine varan disiplin yaptırımlarıyla sonuçlanabilir.
- Liderler, çalışanları Kurallarımızı ve İlkelerimizi ihlal etmeye itebilecek eylemlerden sorumludur.

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri
- CPS-718 Amerika Birleşik Devletleri Hükûmetine Yapılan Açıklamalar
- CRX-021 Şirket İçi Soruşturmalar

Bir Çalışan Soru Sorduğunda Veya Kaygısını Dile Getirdiğinde Liderlerin Yapması Gerekenler:

- Çalışana cesareti için teşekkür eder.
- Dikkatle dinler.
- Konuyu iyice anlamak için açıklama veya ek bilgi ister.
- Sorabileceği tüm soruları sorar ancak cevap vermeden önce gerekirse yardım alır.
- Hemen yanıt vermek zorunda değildir ancak çalışana en kısa sürede geri dönüş yapar.
- Varsa soruşturulabilmesi için olası ihlalleri bildirir.

Muafiyet: Bu ilke, Kurallara yönelik muafiyetlerin kamudan gizlenmesini engeller ve New York Borsasının (NYSE) gerekliliklerine ve ABD Menkul Kıymetler

ve Borsa Komisyonu ve 2002 Sarbanes-Oxley Kanunu'nun benzer kurallarına uygun niteliktedir.

İhlalleri Bildiririz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Kuralların, politikaların veya bir sözleşme hükümünün ihlalini **bildirmek** için hemen harekete geçeriz.

Neden Önemli?

- İçimizden herhangi biri olası bir ihlale tanık olan veya böyle bir durumdan şüphelenen tek kişi olabilir. Biz bildirmezsek kim bildirecek?
- Zamanında bildirim yapmak, daha büyük sorunlara yol açmadan meselenin çözülmesini sağlar.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Bildirim yapılmaması da Kuralların ihlali anlamına gelebilir.

Temel Politikalar

- CRX-021 Şirket İçi Soruşturmalar

Bildirin: Şüpheli veya yasa dışı bir davranışın gerçekleştiğini düşünüyorsanız yöneticiniz, müdürünüz, İnsan Kaynakları İş Ortağı, Etik Görevlisi, Güvenlik, Küresel Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Departmanı veya Eşit İstihdam Fırsatı Soruşturmaları Departmanı ile iletişime geçmeniz gerekmektedir.

Denetim Komitesi: Çalışanlar muhasebe, kurum içi kontroller veya denetim konuları hakkındaki endişelerini ve muhasebe veya denetim konularında şüphe uyandıran gizli veya isimsiz bildirimleri Lockheed Martin Yönetim Kurulu Denetleme Komitesine bildirebilirler. Bir endişenizi Denetim Komitesine bildirmek isterseniz Kurumsal Etik Ofisi ile iletişime geçebilirsiniz. Endişeniz Kurulun Denetim Komitesi Başkanına iletilecektir.

1-800-LM ETHIC (1-800-563-8442)

İşitme veya Konuşma Engelliler İçin:
1-800-441-7457

Uluslararası: ABD dışından arıyorsanız önce aranan ülkenin çıkış kodunu tuşlayın.

E-posta:

corporate.ethics@lmco.com

Posta:

Corporate Ethics Office
Lockheed Martin Corporation
6801 Rockledge Drive
Bethesda, MD 20817

İhlal şüphelerinizi veya şüphe uyandıran davranışları aşağıdakilere bildirebilirsiniz:

- Yöneticiniz • İnsan Kaynakları • Etik Ofisi • Hukuk Departmanı • Güvenlik
- Eşit İstihdam Fırsatı Soruşturmaları • Çevre, Güvenlik ve Sağlık Departmanı
- Küresel Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Departmanı • İç Denetim Departmanı
- [Denetim Komitesi](#)

Ayrıca, iş yeriyle ilgili herhangi bir sorunuz olursa dilediğiniz zaman Etik Ofisini arayabilirsiniz. Bu birimler sorununuzu çözmede size yardımcı olacak bilgi ve kaynakları size sağlayacaklardır.

Eğitime Katılırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- İş yerindeki ihlallerden yola çıkarak hazırlanan gerçek yaşam senaryoları üzerinde yapılan tartışmalarla değerlerimizi pratiğe dökmeyi öğreniriz.
- Uyum eğitimi ve yıllık Etik Farkındalık Eğitimi de dâhil olmak üzere gerekli tüm eğitimleri zamanında tamamlarız.

Neden Önemli?

- Eğitimler sayesinde etik kararlar verilmesini gerektiren durumların neler olduğunu belirlemeye ve gereken tepkileri vermeye hazır hâle geliriz.
- Eğitimler, uyum ihlallerinin hem Lockheed Martin hem de çalışanlar için doğuracağı sonuçları ele alır.
- Eğitimler, bu Kurallardaki konuları ve gerçek hayattaki karşılıklarını daha iyi anlamamızı sağlar.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Gerekli eğitimleri mutlaka zamanında tamamlamanız gerekmektedir.

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri

“ Etik, hakkınız gereği yapabileceğiniz ile hakkaniyet gereği yapmanız gereken arasındaki farkı bilmektir.”

Justice Potter Stewart

Eyleme Geçeriz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Dürüst hareket ederiz, zor sorular sorarız ve sözlerimizin ve hareketlerimizin çalışma arkadaşlarımızı ve Kurumu nasıl etkilediğini anlatırız.
- Değer çatışmalarını ve olası yasa veya politika ihlallerini ele almak için eyleme geçeriz.
- En doğru davranış şeklinin ne olduğundan emin olunmadığı durumlarda liderlerle veya ilgili diğer personelle konuşma konusunda birbirimizi teşvik ederiz.
- Değerlerimizi hayata geçirmek için Değerlerimizi İfade Etme tekniklerini kullanırız.

Neden Önemli?

- Kurumsal dürüstlükte yüksek standartları yakalayabilmemiz için her birimiz eyleme geçme konusunda istekli olmalıyız.
- Çalışma ortamında değerlerimize karşı direnç gösterilmesi olağan bir durum olabilir ancak bu tür sorunların çözüme kavuşturulması gerekir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Tehlike sinyalleri, daha büyük sorunlara yol açmadan olası problemleri tespit etmemizi ve düzeltmemizi sağlar.
- Varsayımlar ve çıkarsamalar tarafsızlığımıza gölge düşürerek etik karar verme sürecine zarar verebilir.

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri
- CPS-718 Amerika Birleşik Devletleri Hükûmetine Yapılan Açıklamalar
- CRX-021 Şirket İçi Soruşturamalar

Değerlerimizi İfade Etme Teknikleri

SORU SORUN

Sizi Harekete Geçiren Nedenleri Sorgulayın

- Neden haklı olduğumu düşünüyorum?
- Hangi soruları, kime sormalıyım?
- Bu konuyla ilgili beni rahatsız eden noktalar neler?
- Bilgi almak için mi yoksa karşımdakini ikna etmek için mi sorular soruyorum?

BAŞKALARIYLA KONUŞUN

Yeni Bir Pencere Açın

- Yaşadıklarım konusunda kiminle konuşabilirim?
- Yaklaşımımı nasıl uygulamaya dökebilirim?
- Ne tür itirazlarla karşılaşma ihtimalim var ve bunlara nasıl cevap vermeliyim?

VERİ TOPLAYIN

Bildiklerinizi Sorgulayın

- Gereken tüm bilgilere sahip miyim?
- Anlamadan hüküm veriyor olabilir miyim?
- Hedef kitlemi en çok hangi veriler etkileyebilir?
- Neyin nesnel gerçek, neyin öznel varsayım olduğunu nereden biliyorum?

FARKLI BİR AÇIDAN BAKIN

Büyük Resmi Görün

- Herkesin mutabık kalacağı noktalar nelerdir?
- Tüm taraflar için en iyi sonucu getirecek yaklaşım nedir?

SAYGILIYIZ

Saygı, bütün olumlu ve verimli iş ilişkilerinin temel unsurlarındandır.

- Tacize Asla Göz Yummayız
- Ayrımcılığa Asla Göz Yummayız
- Misillemeye Asla Göz Yummayız
- Mahremiyete Saygı Duyarız

Tacize Asla Göz Yummayız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Lockheed Martin, başkalarını rencide eden, istismar eden, korkutan, küçük düşüren, tehdit eden ve başkalarına acı veren sözlü veya fiziksel davranışları yasaklar.
- Fiziksel, psikolojik ve sözlü tacizin ve istismar içerikli diğer davranışların olmadığı bir çalışma ortamı yaratmayı taahhüt ediyoruz.

Neden Önemli?

- Başarımız, çalışanlarımızın yeteneklerine, becerilerine ve uzmanlıklarına ve birbirine sıkı sıkıya bağlı bir ekip olarak işlev gösterebilme kabiliyetimize bağlıdır.
- Taciz mağdurları ve tanıkları, potansiyellerini tam olarak gerçekleştirilmede zorluk çekebilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Yasaklı davranış örnekleri arasında istenmeyen dokunma, saldırı, hareketleri kısıtlama veya engelleme, rencide edici mesajlara, görüntülere veya çizimlere erişme, bu tür içerikleri iletme veya gösterme, aşağılayıcı sözler, lakaplar, şakalar, nesnelere veya hakaret içerikli dil kullanma ve herhangi bir şekilde cinsel tacizde bulunma yer almaktadır.
- Kendi davranışlarınızın ve hareketlerinizin, sözlerinizin ve eylemlerinizin başkalarını nasıl etkileyebileceğinin farkında olun.
- Taciz, her tür elektronik iletişim ortamında, çevrimiçi iş birliği araçlarında veya iş yerinin dışında gerçekleşebilir.

- Politikalarımız, Lockheed Martin ile bağlantı olabilecek iş dışı tüm iletişim için de geçerlidir. Bu politikalar, Lockheed Martin çalışanları olarak faaliyet gösterdiğimiz her yerde ve iş yeri dışında olup işle bağlantılı olan durumlarda da geçerliliğini korur.

Temel Politikalar

- CPS-003 Eşit Muamele ve Eşit İstihdam Fırsatı
- CPS-564 Tacizsiz İş Yeri
- CPS-734 İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele
- CRX-053 İş Yeri Güvenliği: Tehdit ve Şiddetten Uzak, Güvenli ve Saygı Dolu Bir İş Ortamı Sağlama

CİNSEL TACİZ ÖRNEKLERİ ŞUNLARDIR:

- sözlü cinsel yaklaşımlar ve teklifler de dâhil olmak üzere istenmeyen cinsel yaklaşımlar
- işle ilgili avantaj sağlama karşılığında cinsel içerikli teklifte bulunmak
- cinsel yaklaşımlara olumsuz cevap alınması sebebiyle misilleme yapmak veya misilleme tehdidinde bulunmak
- rahatsız edecek şekilde bakmak, cinsel içerikli el kol hareketi yapmak
- pornografik veya cinsel imalar içeren nesnelere veya resimler, çizimler ya da posterler göstermek
- uygunsuz sevgi sözcükleri kullanmak
- sözlü cinsel tacizde bulunmak
- kişinin vücudu hakkında fazlasıyla tasvir edici sözlü yorumlarda bulunmak
- kişiyi betimlerken cinsel olarak aşağılayıcı sözcükler kullanmak
- açık saçık veya müstehcen mektuplar, notlar ya da davetler

• Lockheed Martin'de müdahil olmayan görgü tanığı diye bir şey yoktur. •

Ayrımcılığa Asla Göz Yummayız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Çalışanlara veya adaylara karşı, geçerli yasalarla veya Lockheed Martin politikalarıyla korunan özelliklere dayalı ayrımcılıktan kaçınılırız.
- İstihdam, seçme süreci ve istihdamla ilgili promosyon, alt pozisyona indirme, nakil, geçici işten çıkarma, kalıcı işten çıkarma, maaş, eğitim ve disiplin yaptırımları gibi diğer konulara ilişkin tüm politika ve yasalara uyarız.

Neden Önemli?

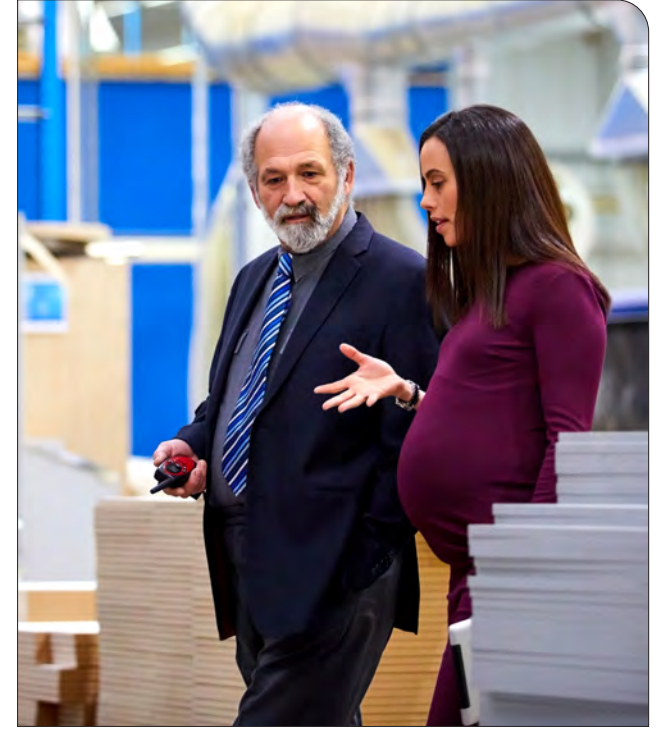
- Tüm çalışanların birbirinden farklı yeteneklerine ve perspektiflerine kucak açtığımızda ve bunları güçlendirdiğimizde yenilikçi çözümlere ortam sağlayarak müşterilerimiz için eşsiz bir değer yaratırız. Kişilerin sırf kimlikleri nedeniyle dışlandığı bir ortamda böyle bir şey mümkün değildir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Basmakalıp inançların devam ettirilmesi Kurum kültürüne ve performansına zarar verebilecek bir çeşit ayrımdır.

Temel Politikalar

- CPS-003 Eşit Muamele ve Eşit İstihdam Fırsatı
- CPS-564 Tacizsiz İş Yeri
- CPS-734 İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele
- CRX-515 İş Kaynak Grupları ve Çalışan Ağları
- CRX-537 Askerlik İzni

KORUNAN ÖZELLİKLER *(Güncel tanımlar için Küresel Çeşitlilik ve Kapsayıcılık web sitesini ziyaret edin)*

İrk

Etnik Köken

Din

Renk

Cinsiyet

Hamilelik

Yaş

Gazilik Durumu

Soy

Cinsel Yönelim

Cinsel Kimlik veya Cinsiyet İfadesi

Medeni Durum

Aile Yapısı

Genetik Bilgiler

Zihinsel veya Fiziksel Engellilik

Yasalarla Korunan Diğer Özellikler

Misillemeye Asla Göz Yummayız

STANDARDI BELİRLERİZ

Lockheed Martin iyi niyet çerçevesinde bir soruşturma talebinde bulunan, bir soruşturmaya katılan veya bir suistimali bildiren kişilere karşı misillemelere asla müsamaha göstermez.

Neden Önemli?

- Misilleme korkusu, çalışanların sessiz kalmasının veya harekete geçmemesinin en büyük sebeplerindedir.
- Misilleme güveni yok eder.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Biri bir sorunu bildirmenize engel olmaya çalışırsa bu kişi iş sözleşmenin feshine varan disiplin yaptırımlarına maruz kalabilir.
- Misilleme, iş görevlendirmelerinde değişiklikler gibi hemen göze çarpmayan biçimlerde veya işle ilgili resmi olmayan etkileşimler esnasında (kahve veya öğle yemeği molası) gerçekleşebilir. Devlet programlarında yolsuzluk, israf veya suistimal bildirimlerine karşı misillemelerden yasalarla **korunmaktasınız**.

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri
- CPS-003 Eşit Muamele ve Eşit İstihdam Fırsatı
- CPS-564 Tacizsiz İş Yeri
- CPS-575 İş Yerinde veya Adaylar İçin Makul Çalışma Ortamının Sağlanması

“İnsan hayatının güzellik ihtimali, insanoğlunun bitmeyen kısas sevdasının gölgesiyle çirkinleşir.”

Martin Luther King, Jr.

Biliyor muydunuz?

“İyi Niyet”le Etik Ofisi ile iletişim kurmak demek, her zaman haklı olmanız bile verdiğiniz bilginin doğruluğuna inandığınız anlamına gelir.

Koruma: ABD yasaları uyarınca, ABD devlet ihalelerine, hibelerine, fonlarına ilişkin büyük israf, hatalı yönetim, görevi kötüye kullanma veya kanun ihlalinin ya da kamu sağlığı güvenliğine ilişkin önemli ve belirli bir tehlike olduğuna makul gerekçelerle kanaat getiren bir Lockheed Martin çalışanının durumu belirli devlet görevlilerine veya Hukuk Departmanına ya da Etik Ofisine bildirmesi hâlinde, söz konusu çalışan misillemeye karşı bazı haklar ve korumalara sahip olur.

Misilleme, bir suistimali bildiren, şikâyette bulunan, bir başkasının şikâyette bulunmasına yardım eden, şirket içindeki bir soruşturmaya katılan veya etikle ilgili bir soruşturma talebinde bulunan çalışana karşı haksız ya da uygunsuz muamelede bulunulmasıdır.

Mahremiyete Saygı Duyarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Meşru bir iş amacı olmadığı ve uygun yetkiye sahip olmadığımız sürece Kişisel Bilgilere / Kişisel Verilere erişmeyiz.
- Her bireyin mahremiyetine ve onuruna saygı duyar ve çalışanlarımıza ait kayıtların ve bilgilerin gizliliğini koruruz.
- Kişisel Bilgileri / Kişisel Verileri sadece onaylı güvenli e-posta ve dosya transfer yöntemleri kullanarak göndeririz.

Neden Önemli?

- Mahremiyete saygı, çalışanlar ve müşteriler arasında güven ilişkisi kurar.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Mahremiyetin korunması ülkeden ülkeye değişiklik gösterir.
- E-posta iletilerinin konu satırında uygun Kişisel Bilgi / Kişisel Veri işaretini kullandığınızdan emin olun.
- Kişisel Bilgileri / Kişisel Verileri sosyal medyada veya ortak çalışma alanlarında kesinlikle paylaşmayın.
- Üçüncü taraflara ifşa edilen veriler, yalnızca sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmek için gerekli olan bilgilerle sınırlı olmalıdır.

Temel Politikalar

- CRX-015 Hassas Bilgilerin Korunması
- CRX-016 Mahremiyet: Amerika Birleşik Devletleri
- CRX-017 Kişisel Verilerin Korunması: ABD Dışındaki Ülkeler

KİŞİSEL BİLGİLER

ABD'de Kişisel Bilgi, bir kişiyi tanımlayan her türlü veri veya bilgiyi ifade eder.

Devlet tarafından verilen kimlik ve mali, tıbbi, sağlıkla ilgili, demografik veya kişisel iletişim bilgileri bunlara örnektir.

KİŞİSEL VERİ

ABD dışındaki ülkelerde Kişisel Veri, kimliği belirli veya kimliği belirtenebilen bir veri sahibi ile ilişkili her türlü bilgiyi ifade eder.

Veri sahibi, uyruğuna, ABD dışında bir lokasyonda bulunma nedenine veya burada bulunma süresine bakılmaksızın ABD dışında bir ülkede bulunan herhangi bir kişidir (buna Lockheed Martin çalışanları, tedarikçileri, müşterileri veya başka bir iletişim kişisi dâhildir ancak bunlarla sınırlı değildir).

HESAP VEREBİLİRLİK İLKESİNİ UYGULARIZ

Yaptığımız her işte en yüksek etik davranış standartlarını hedefleriz.

- Varlıklarımızı Kullanırken Sorumlu Davranırız
- İş Kayıtlarımızı Doğru Tutarız ve Kamuya Doğru Bilgi Veririz
- Hassas ve Gizli Bilgileri Koruruz
- İşgücü ve Diğer Maliyetlerin Kaydını Doğru Tutarız
- Kişisel Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız
- Kamu Personeliyle Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız
- Kurumsal Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız
- İçeriden Bilgi Ticareti Yapmayız
- Yapay Zekâyı Kullanırken Sorumlu Davranırız

Varlıklarımızı Kullanırken Sorumlu Davranırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Kurumun ve müşterilerimizin **mal** ve varlıklarını usulünce kullanmakla ve korumakla ve bunların etkin şekilde kullanımını sağlamakla sorumluyuz.
- Şirketin ve müşterilerin varlıklarını israf ve istismar etmeyiz.

Neden Önemli?

- Müşterilerimiz bize emanet ettikleri kaynakları korumamızı bekler.
- Şirket varlıklarının ve Kuruma emanet edilen üçüncü taraf bilgilerin izinsiz kullanımı, Kurumu tehlikeye atabileceği gibi mali yükümlülüklerimizi de etkiler.
- Varlıkların uygunsuz kullanımı, yasaların ihlali ve sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilememesi ve/veya şirket politikalarının dışına çıkılması ile sonuçlanabilir; bunların tamamı Kurumu ve bireyleri istenmeyen şekilde etkileyebilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Bir çalışanın ABD devletine ait varlıkları istismarı federal suç teşkil eder.
- Sorunlu faaliyetlere örnek olarak şunlar verilebilir:
  - Müşteri varlıklarını sözleşmede açıkça izin/yetki verilmeyen şekilde kullanmak
  - Kişisel bir cihaz kullanarak hassas bilgileri göndermek/saklamak/kullanmak
  - Kişisel e-posta adreslerine şirket bilgilerini göndermek
  - Şirket / müşteri varlıklarına ilişkin verileri saklamak için flaş bellek gibi onaylı olmayan elektronik aygıtlar kullanmak
  - Şirket varlıklarını kişisel amaçlarla kullanmak
  - Kurumsal kredi kartını kişisel amaçlarla kullanmak

- **Varlıklarımızı dikkatle korumalı, israfına ve istismarına engel olmalı ve asla izin almadan ödünç almamalı ya da kurum veya müşterilerimizin tesislerinden dışarı çıkarmamalıyız.**

Mülkiyet: Bu kapsamda elektronik iletişim sistemleri, bilgi kaynakları, materyaller, tesisler ve ekipmanlar yer alır.

Temel Politikalar

- CPS-007 Lockheed Martin Varlıklarının Kişisel Amaçlarla Kullanımı
- CPS-037 Bilişim ve Bilgi Kaynaklarının Uygun Kullanımı
- CRX-014 Kişisel Çıkar Çatışmaları
- CRX-156 Satın Alma Kartları (P-Kartlar)
- CRX-253 Sosyal Medya
- CRX-303 Elektronik Mesajlaşma
- CRX-325 İş Seyahati
- CRX-327 Ticari Kartlar
- TVL-001 İş Seyahati El Kitabı

İş Kayıtlarımızı Doğru Tutarız ve Kamuya Doğru Bilgi Veririz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Tüm ticari ve mali kayıtlarımızı dürüst ve doğru bir şekilde hazırlarız.
- Tescilli veya gizli bilgileri korurken aynı zamanda faaliyetlerimizde şeffaflığı sağlarız.
- Asla gerçekleri çarpıtmayız ve kayıtlarda sahtecilik yapmayız.
- Tüm ticari işlemleri gecikmeden ve doğru bir şekilde defterlerimize ve ticari kayıtlarımıza gireriz.
- Kamuya ve paydaşlarımıza karşı yükümlülüklerimiz gereği kamuyu doğru bilgilendirmemiz gerekmektedir.

Neden Önemli?

- Müşterilerimiz ve yatırımcılarımız, kayıtlarımızın bütünlüğünü sağlamamızı bekler.
- Karmaşık iş süreçlerimiz sebebiyle, hepimizin müşterilerimize hizmet verebilmek için birbirimize sunduğumuz verilerin doğruluğuna güvenebilmesi gerekir.
- Doğru kayıt tutmak, mali işlemlerin kaydının ve raporlanmasının doğru yapılması ve halka açık bir şirket olarak hukuki ve düzenleyici yükümlülüklerimizi yerine getirmemiz açısından elzemdir.
- Yatırımcının ve kamunun güvenini sağlamak önemlidir; yatırımcılarımız **kamuya açıklanan bilgilerin** doğruluğuna güvenir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Katkılarınız değerlidir. İşle ilgili yaptığınız her kayıt, tüm kamu kurumlarına ve düzenleyici kuruluşlara doğru bilgiler vermemizi sağlar.
- Şirket dışı iletişimlerde de dâhil olmak üzere kamuya yapılan her türlü açıklamadaki tescilli veya gizli bilgilere dikkat edin.
- İşgücü, seyahat, materyal ve diğer giderler de dâhil olmak üzere tüm masrafların usulünce kaydını tutmanız gerekmektedir.
- Kurum adına ticari veya mali kayıtlar ya da halkla ilişkiler materyalleri hazırlıyorsanız bunların içerdiği tüm bilgilerin kapsamlı, adil, güncel, doğru ve anlaşılabilir olduğundan emin olmanız gerekmektedir.

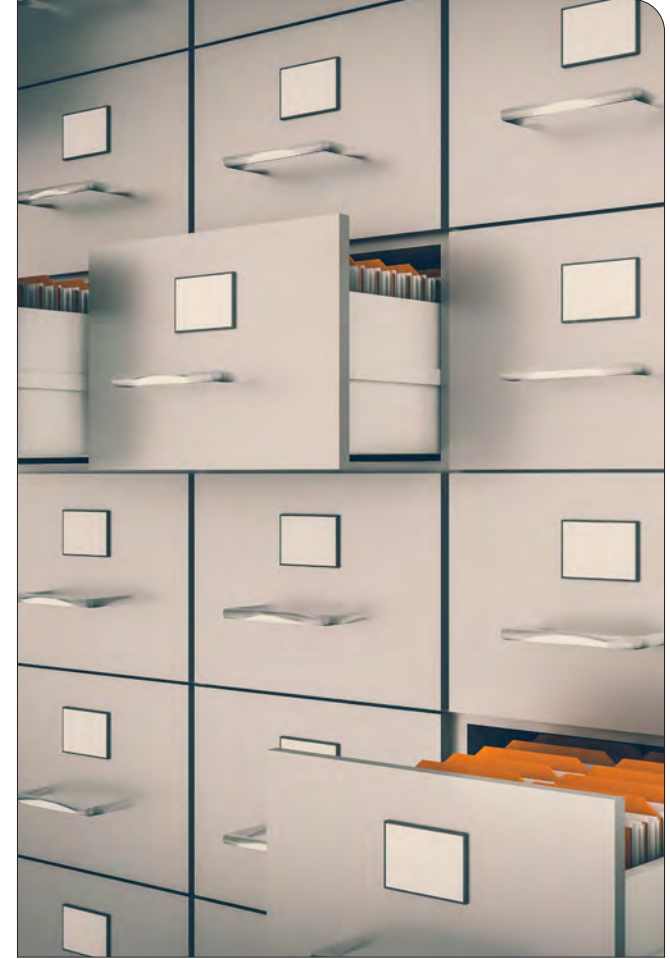
Aşağıdaki faaliyetler politikalarımızı ihlal ettiği gibi yasalara da aykırıdır:

- Tekliflerde sunulan yanlış fiyat bilgileri
- İş seyahati giderlerinin doğru bildirilmemesi
- İşgücü kaydının doğru tutulmaması

Temel Politikalar

- CPS-011 Kurum İçi Kontrol ve İşletme Risk Yönetimi
- CPS-020 Önemli Bilgilerin ve Mali Bilgilerin Yatırım Camiasına ve Kamuya Adil Şekilde Açıklanması
- CPS-201 Bilgilerin Yayınlanması
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları

Kamuya açıklanan bilgiler: Bu kapsamda ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu ve diğer düzenleyici makamlara sunulan raporlar ve belgelerin yanı sıra şirket dışı sunular da dâhil olmak üzere Kurum tarafından kamuya sunulan diğer bilgiler yer alır.

Biliyor muydunuz?

SİZİN iş kayıtlarınız, BİZİM iş kayıtlarımız demektir; ABD Federal Satın Alma Düzenleme Konseyi, savunma sanayiinde faaliyet gösteren bir yüklenici olarak raporlama gerekliliklerimizi takip etmektedir.

Hassas ve Gizli Bilgileri Koruruz

STANDARDI BELİRLERİZ

- **Hassas Bilgileri** ilgili gereklilikler uyarınca kullanır, saklar ve koruruz.
- Hassas Bilgileri açıklamadan veya almadan önce gerekli izni alırız.
- Kendimiz de dâhil olmak üzere gizli bilgileri alan herkesin gerekli erişim yetkisini aldığından ve bilgiye erişiminin gerekli olduğundan emin oluruz.
- Sosyal medyayı sorumlu bir şekilde kullanırız ve onay verilmemiş mecralarda hassas bilgilerin paylaşılmaması hususunda bilinçli davranırız.

Neden Önemli?

- Her gün büyük miktarda değerli bilgi oluşturur, edinir ve bu tür bilgilere ulaşırsınız. Bu bilgiler bize ve müşterilerimize ticari, teknolojik ve ekonomik avantajlar sunar. Hatta bazı durumlarda ulusal güvenlik çıkarlarını da etkiler.
- Bilginin tek bir defa bile kötüye kullanılması bizim, müşterilerimizin, ortaklarımızın ve yurt bildiğimiz ülkelerin itibarını zedeleyebilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Lockheed Martin, müşterileri veya ortakları hakkında şirket dışında sunum veya yayın yapmadan önce **gerekli izni** mutlaka alın.
- Faaliyet gösterdiğimiz her yerde ithalat/ihracat konularını düzenleyen ve bilgilerin kullanımı ve korunmasına ilişkin farklı gereklilikler içeren ülkeye özgü yasa ve yönetmelikler vardır.

- Sosyal medyayı kullanırken Kurum, çalışma arkadaşlarınız, müşterilerimiz ve kendinizle ilgili bilgileri korumaya özellikle dikkat edin.
- Bilgi koruma gereklilikleri, Kurumdaki istihdamınız veya Kurumla ilişkiniz bittikten sonra dahi geçerliliğini korumaya devam eder.

Temel Politikalar

- CPS-201 Bilgilerin Yayınlanması
- CPS-310 Uluslararası Ticaret Kontrolleri ve Uyum
- CPS-569 Güvenlik
- CRX-002 Fikrî Mülkiyet
- CRX-013 Devlet ve Rakip Bilgileri
- CRX-015 Hassas Bilgilerin Korunması
- CRX-016 Mahremiyet: Amerika Birleşik Devletleri
- CRX-017 Kişisel Verilerin Korunması: ABD Dışındaki Ülkeler
- CRX-253 Sosyal Medya
- CRX-303 Elektronik Mesajlaşma

- **Veri Güvenliği bizimle başlar. Çalıştığımız verilerin hassasiyetini ve bu verileri gizli tutmada bize düşen görevleri iyi anlamalıyız.**

Hassas Bilgi: Şu kategorilerden herhangi birine giren bilgi: Kişisel Bilgi (ABD), Kişisel Veri (ABD Dışındaki Ülkeler), İhraç Kontrolüne Tabi Bilgi, Lockheed Martin Tescilli Bilgileri ve Üçüncü Taraf Tescilli Bilgileri.

Gerekli İzin: ABD çalışanları, PIRA aracını (Kamuya Bilgi Açıklama Bilgi Aracı (<https://pira.us.lmco.com/pira/>)) kullanmalıdır. ABD dışındaki ülkelerde bulunan çalışanlar, materyallerini incelemek üzere uygun iletişim kişisi ile görüşmek için İletişim Departmanına başvurmalıdır.

Tesislerimizde veya müşterilerimize ait iş yerlerinde ya da uzaktan çalıştığımız durumlarda evden veya halka açık yerlerde çalışırken Hassas Bilgilerle karşılaşırız. Ne zaman ve nerede çalışıyor olursanız olun, Hassas Bilgilerle işlem yaparken durup düşünmeyi unutmayın.

İşgücü ve Diğer Maliyetlerin Kaydını Doğru Tutarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Çalıştığımız yerlerde işletmeye özgü işgücü kayıt politikalarını ve prosedürlerini uygularız.
- İşgücü, seyahat, materyal ve diğer giderler de dâhil olmak üzere tüm masrafların kaydını usulünce tutarız.

Neden Önemli?

- Müşterilerle yaptığımız sözleşmelerde çalışma saatlerinin gereken şekilde ücretlendirilmemesi yolsuzluk kabul edilebilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- İşgücünün doğru ücretlendirilmesini sağlamaktan ve çalışma saatlerinizin kaydını gereken şekilde yapmaktan sorumlusunuz.
- Çevrimiçi iş birliği araçlarının ve internetin iş dışı amaçlarla aşırı kullanımı, işgücünün yanlış ücretlendirilmesine yol açabilir.
- Aşağıdaki faaliyetler politikalarımızı ihlal ettiği gibi yasalara da aykırıdır:

- Çalışma saatlerinin ücretlendirilmesini düzgün yapmamak veya kayıtlarda sahtecilik yapmak
- Bir hesabı veya maliyet nesnesini yanlış ücretlendirmek
- Yanlış ücretlendirmeye onay vermek
- **Maliyetleri** uygun olmayan hesaplara kaydırmak

- **Küçük ayrıntılar önemlidir; iş dışı faaliyetlere ne kadar zaman harcadığınıza dikkat edin ve uygun şekilde hesabını tutun.**

Temel Politikalar

- CMS-505 Doğrudan İşgücü Maliyetinin Hesabının Tutulması ve Doğrulanması
- CPS-011 Kurum İçi Kontrol ve İşletme Risk Yönetimi
- CPS-441 Maliyet Tahmini/Fiyatlandırma
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-325 İş Seyahati
- CRX-327 Ticari Kartlar

Biliyor muydunuz?

İşgücü ücretlendirme uygulamalarının ihlali, Lockheed Martin'de en sık karşılaşılan etik vaka iddialarından biridir.

Maliyet: Bunlar arasında normal sözleşmeli iş, normal sözleşmeli araştırma ve geliştirme işine ilişkin işler ile ihale ve teklif faaliyetleri vardır ancak bunlarla sınırlı değildir. Yani Kurumla diğer şahıslar ve kuruluşlar arasındaki işlemlerin genel kabul gören muhasebe uygulamalarına ve ABD'de ve faaliyet gösterdiğimiz ülkelerde geçerli olan ilkelere uygun olarak muhasebesi tutulur ve bu işlemler bunlara uygun şekilde yürütülür.

Kişisel Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- İş ilişkilerimizde adil ve tarafsız davranırız.
- Kurumun işleriyle ilgili konularda Lockheed Martin'in çıkarlarını kendi çıkarlarımızın üstünde tutarız.
- Çıkar çatışmalarından ve çıkar çatışması izlenimi doğuran faaliyetlerden kaçınırız.
- Şirket dışı veya şahsi çıkarlarımızı artırmak için bağlantılarımızı veya Kurumdaki pozisyonumuzu kullanmayız.
- Kurumumuzun mallarını, bilgilerini veya olanaklarını kişisel kazanç elde etmek amacıyla kullanmayız.
- Gerçekleşmiş veya gerçekleşmesi olası çıkar çatışmalarını fark eder etmez yazılı bildirimde bulunuruz.

Neden Önemli?

- İnsan olarak doğamız gereği aynı anda birden fazla çıkar arasında denge kurabileceğimizi düşünürüz. Çıkarların ne zaman çatışabileceğini fark edemeyebiliriz. Bu sebeple de bağımsız ve tarafsız bir değerlendirme yapabilmek ve uygun hafifletici önlemleri alabilmek için potansiyel çıkar çatışmalarının dahi açıklanması konusunda ısrar ediyoruz.

Çıkar Çatışması Ağı

Çıkar Çatışması Ağı (COIN) Aracına Hoş Geldiniz

Çıkar Çatışması Bildir

Yardım ve Kılavuz
(CRX-014)

Temel Politikalar

- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabi Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları
- CRX-013 Devlet ve Rakip Bilgileri
- CRX-014 Kişisel Çıkar Çatışmaları

Çıkar Çatışması politikamız aşağıdakiler de dâhil olmak üzere birçok durumu kapsar:

- Müşteri, rakip veya tedarikçi bir firmada önemli hisse sahibi olmak
- Bir Lockheed Martin çalışanı veya ailesinin sahip olduğu veya yönettiği bir firmayla iş yapmak
- Bir tedarikçi veya rakip bünyesinde çalışan personel ile akrabalık ilişkisi
- Lockheed Martin ile iş yapmak
- İsteyen kişilerden hediye, ödeme veya hizmet kabul etmek
- Şirket dışı iş çıkarları
- Bir Lockheed Martin müşterisine veya tedarikçisine bağımsız danışman olarak hizmet vermek
- Varlıklarını şahsi çıkar kazanmak için kullanmak
- Astıyla yakın ve şahsi bir ilişki kurmak

Kamu Personeliyle Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Askeri personel de dâhil olmak üzere şu anda veya geçmişte kamu personeli olan kişilerin istihdam edilmesi veya sözleşmeli olarak çalıştırılması ile ilişkili çıkar çatışmalarından kaçınırız.
- Kamu personelinin istihdam edilmesi veya sözleşmeli olarak çalıştırılmasına ilişkin tüm yasa ve yönetmeliklere uyarız.

Neden Önemli?

- Başarımızı ve piyasada rekabet gücümüzü korumamız, şu anda veya geçmişte kamu personeli olan kişileri çıkar çatışması yaratabilecek veya çıkar çatışması algısı oluşturabilecek şekilde istihdam etmekten veya onlarla birlikte çalışmaktan kaçınmamıza bağlıdır.
- Bireyin sahip olduğu bilginin mahiyeti, sağladığı rekabet avantajı ve/veya içerdiği detaylar da çıkar çatışması doğurabilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Kamu personeline ilişkin kurallar:

- Kurum tarafından ileride istihdam edilme ihtimallerini veya danışman ya da alt yüklenici olarak hizmet alımını görüşmek üzere şu anda kamu personeli olan kişilerle iletişime geçilmesi veya görüşülmesini de kapsar.
- Eski kamu personelinin Kurum adına yerine getirebileceği görev ve sorumlulukları kısıtlayabilir.
- Karmaşık olabilir. Gerekliğinde Hukuk veya İnsan Kaynakları Departmanınızdan tavsiye istemekten çekinmeyin.

Temel Politikalar

- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabi Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CRX-014A Çıkar Çatışması: Kamuda İstihdam

NOT: ABD kamu personeli, iş başvurusu yapmadan önce devlet etik sorumlusuna **geçmiş soruşturmalarını** yaptırmalıdır.

Geçmiş soruşturması: ABD kamu personeli, iş başvurusu yapmadan önce devlet etik sorumlusuna geçmiş soruşturmalarını yaptırmalıdır. Bu süreç sonunda ret mektubu (ihraç mektubu da denir) ve kamu görevlerinin ardından potansiyel istihdamlarına ilişkin kısıtlamaları veya yasakları açıklayan bir etik görüş mektubu verilebilir. Lockheed Martin, mülakat sürecinden önce adayların Hukuk Departmanı tarafından incelenmek üzere bir çıkar çatışması formu doldurmasını şart koşar.

Kurumsal Çıkar Çatışmalarından Kaçınırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Kurumsal Çıkar Çatışmalarını önlemek, bertaraf etmek veya hafifletmek için bilfiil çaba gösteririz.
- Tarafsızlığımıza zarar verebilecek haksız rekabet avantajlarını veya çatışan pozisyonları önlemeye çalışırız.

Neden Önemli?

- Sınırlı sayıdaki kamu kuruluşuna hizmet ve ürün sunduğumuz benzersiz bir iş alanında faaliyet gösteriyoruz. Birçok çalışmamız, farklı programlar kapsamında birden fazla müşteri temsilcisiyle çalışmaktadır.
- Bir kamu ihalesinde meydana gelen bir çatışma, başka bir ihalede başarıyla çalışma kabiliyetimize ket vurabilir.
- Yeni iş fırsatlarının gerektiği gibi elenmemesi, ihalelere katılmaktan men edilmeye veya fırsatın kaçırılmasına yol açabilir.
- Politikalarımız hem haksız rekabet avantajını hem de Kurumun kararlarını etkileyebilecek çatışan pozisyonları önleme amacı taşır.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Kurumsal çıkar çatışması kısıtlamalarını mutlaka **bildirin** ve bildirilmesini sağlayın. Yöneticilerinize ve yönetici adaylarınıza varsa kurumsal çıkar çatışması kısıtlamaları hakkında bilgi verin.

Temel Politikalar

- CRX-014E Kurumsal Çıkar Çatışması Kısıtlamalarına Tabi Kişiler
- CRX-600 Kurumsal Çıkar Çatışmaları

Bildirin: CRX-600'e erişerek eleme yazısı hazırlayabilir ve Kurumsal Çıkar Çatışması Bildirim Sistemi üzerinden yazınızı dağıtabilirsiniz.

Kurumsal çıkar çatışması nedir?

Başka faaliyetler veya ilişkiler sebebiyle devlete tarafsız destek veya tavsiye veremeyeceğimiz, sözleşmeyi ifa ederken tarafsızlığımızın zedelendiği veya zedelenebileceği ya da haksız bir rekabet avantajı kazanmış olabileceğimiz durumlarda kurumsal çıkar çatışması mevcut olabilir.

İçeriden Bilgi Ticareti Yapmayız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Sadece yürürlükteki yasalara uymakla kalmayıp uygunsuzluk izleniminden dahi kaçınırız.
- Lockheed Martin veya başka bir şirkete ilişkin önemli, kamuya açık olmayan bilgilere sahip olunan hâllerde:
  - Lockheed Martin'in veya başka bir şirketin menkul kıymetlerini alıp satmayız
  - Bu tür bilgileri hiç kimseyle paylaşmaz veya bunlarla ilgili "tüyo" vermeyiz
  - Sebebini paylaşmasak dahi başka bir kimseye Lockheed Martin'in ya da başka bir şirketin menkul kıymetlerine yatırım yapma tavsiyesinde bulunmayız.

Neden Önemli?

- Yatırımcılarımızın bize olan güveni ve kamunun finans piyasalarına olan güveni, menkul kıymet alım satımlarının halka açık bilgiler esas alınarak yapıldığı konusunda güven duymalarına bağlıdır.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- **"Menkul kıymetler"**, **"alım satım"**, **"önemli"** ve **"halka açık"** terimlerinin kapsamlı ve karmaşık hukuki tanımları vardır. Bir bilginin halka açık olmayan önemli bilgi niteliği taşıyıp taşımadığına veya menkul kıymet alım satımıyla ilgili bir sorunuz varsa Hukuk Departmanı ile iletişime geçin.
- İşinizi yaparken Lockheed Martin veya üçüncü bir tarafla ilgili önemli bir bilgiye kamudan önce erişmeniz hâlinde söz konusu bilgi halka açık olmayan önemli bilgi niteliği kazanabilir. Siz bu bilgilere göre menkul kıymet alım satımı yapmasanız dahi bu tür bilgilerin başkalarına açıklanması yasalara aykırı olabilir.

Temel Politikalar

- CPS-016 Birleşmeler, Satın Almalar, Satışlar, İş Girişimleri ve Yatırımlar
- CPS-020 Önemli Bilgilerin ve Mali Bilgilerin Yatırım Camiasına ve Kamuya Adil Şekilde Açıklanması
- CPS-722 ABD Menkul Kıymetler Yasalarına Uyum

Menkul Kıymetler: Menkul kıymetlere örnek olarak hisse senetleri (adi ve rüçhanlı hisseler), sınırlı hisse senedi birimleri, çalışan hisse senedi opsiyonları, tahviller, senetler, tahvilatlar, satım veya alım opsiyonları veya benzer enstrümanlar verilebilir.

Alım Satım: Alım satım kapsamında birikimlerinizde, sosyal yardım planlarınızda veya vadeli tazminat planlarınızda Lockheed Martin hisse senedi fonlarına veya fonlarından fon transferleri veya yeniden tahsisi de dâhil olmak üzere menkul kıymetlerle yapılan tüm işlemler, adi hisse senetlerinin alımı veya satımı (müktesep sınırlı hisse senedi birimlerinin satışından elde edilen hisselerin satışı dâhil), Lockheed Martin menkul kıymetlerinin hediye olarak verilmesi (verildiği an değerinin vergi amaçlı olarak belirlenmesi durumunda) ve çalışan hisse opsiyonlarının kullanımı yer alır. Ayrıca siz halka açık olmayan önemli bilgiyi edinmeden önce verilmiş olsa bile limitli emir gereği yapılan alım satımlar da bu kapsama girer.

Önemli: Makul bir yatırımcının bir menkul kıymetin alım satımına karar verirken bir bilgiyi önemli kabul etmesi yüksek olasılık dâhilindeyse söz konusu bilgi "önemli"dir. Hem olumlu hem olumsuz bilgiler "önemli" olabilir.

Halka Açık Olmayan: Geniş kitlelere yayılmayan bilgiler "halka açık olmayan" kabul edilir. Yani söz konusu bilgi haberlere çıkmış veya resmi duyuru şeklinde yayınlanmış ve bilginin kamuya mal olması için serbest piyasada, özel olarak veya şirket planlarında yeterli zaman geçmiştir (genellikle sonraki iş günü).

Lockheed Martin hisse senedimiz olsun veya olmasın hepimizin İçeriden Bilgi Ticaretinin farkında olması gerekmektedir çünkü iş yerinde öğrendiğimiz bilgilerle başkalarına tüyo verebilir veya başka şirketlerin hisse senetleriyle alım satım yapabiliriz.

Yapay Zekâyı Kullanırken Sorumlu Davranırız

STANDARDI BELİRLERİZ

Tedarik, geliştirme ve şirket içi kullanımımızın değerlerimizle örtüştüğünden emin olarak Yapay Zekâdan istifade etmeyi hedefleriz.

Neden Önemli?

- Yapay Zekânın müşterilerimiz ve operasyonlarımız için olağanüstü büyüklükte bir potansiyele sahip olduğunun farkındayız ve bu çığır açıcı teknolojide sektör lideri

olmayı istiyoruz.

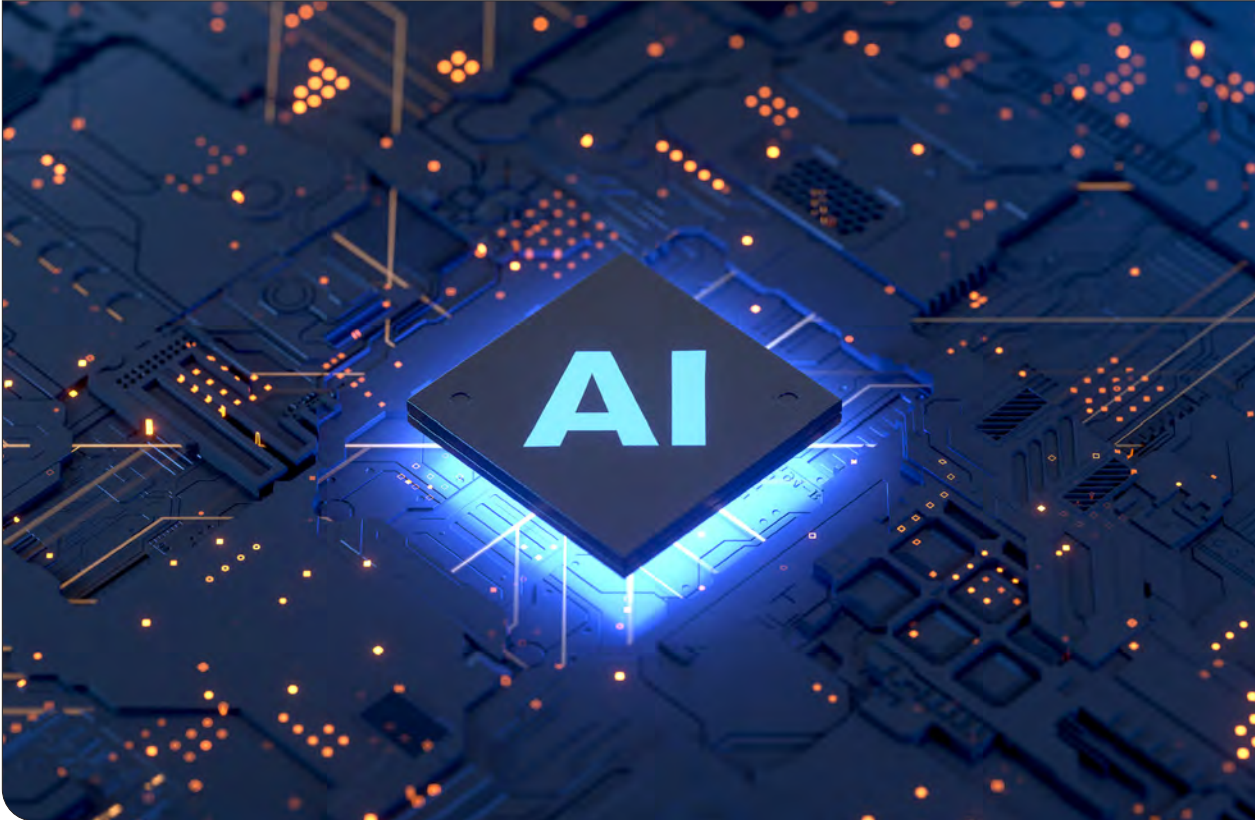
- Çok değerli verilere ve yüksek performanslı bilişime erişim, Yapay Zekâ teknolojisinde eşine az rastlanır fırsatların kapısını araladı; bunlar tüm endüstri sektörlerinin faaliyet şeklini değiştiriyor.
- Hızla değişen bir bilim dalı olarak Yapay Zekâ sistemlerinin tasarımı ve uygulanmasında göz önünde bulundurulması ve ele alınması gereken riskler olabileceğinin farkındayız.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Yapay Zekâ sistemlerinin geliştirilmesi, tedariki, dağıtımı veya şirket içinde kullanımında yer alıyorsanız *CPS-022, Yapay Zekânın Etik Gelişimi ve Kullanımı*'nda açıklanan ilke ve kavramlara aşinasınızdır.

Temel Politikalar

- CPS-022 Yapay Zekânın Etik Gelişimi ve Kullanımı

Biliyor muydunuz?

Lockheed Martin, ABD Savunma Bakanlığının Yapay Zekânın Etik Kullanımı rehberine ilk uyum sağlayan, savunma alanında lider firmalardan biridir.

DÜRÜST İŞ YAPARIZ

Görevlerimizin ve müşterilerimizin bize duyduğu güvenin ne kadar önemli olduğunun farkındayız.

- Adil Rekabete Değer Veririz
- Ticari Kılavuz İlkelerine Saygı Duyarız
- Üçüncü Tarafların Eylemlerinin Sorumluluğunu Alırız
- Yolsuzluk ve Rüşvete Asla Göz Yummayız
- Tüm Antitröst Yasalarına Harfiyen Uyarız
- Sadece Uygun Ticari Nezaket Hediyeleri Verir ve Kabul Ederiz

Adil Rekabete Değer Veririz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Müşterilerimiz, tedarikçilerimiz **rakiplerimiz** ve çalışanlarımızla ilişkilerimizde adil davranırız.
- Müşteri, tedarikçi ve iş ortağı adaylarımızla tüm iletişimimizin ve bulunduğumuz tüm beyanların doğru ve gerçeğe uygun olduğundan emin oluruz.
- Tüm sözleşmelerimizi yasalara, şartnamelere, gerekliliklere ve sözleşme şart ve koşullarına uygun olarak ifa ederiz.
- Lockheed Martin'in **meşru olarak yetkisinin olmadığı** hiçbir bilgiyi talep etmez, kabul etmez, kullanmaz, çoğaltmaz ve dağıtmayız.

Neden Önemli?

- Tedarik süreçlerimizde ve ihale teklif ve müzakerelerinde en yüksek dürüstlük standardına bağlı kalmamız, mevcut ve gelecekteki sözleşme, ürün ve hizmetlerimizdeki performansımız açısından elzemdir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Aşağıdaki faaliyetler politikalarımızı ihlal ettiği gibi yasalara da aykırıdır:
  - İzinsiz bilgilerin (özellikle ihaleler veya müzakereler ya da ticari fuarlara, sanayi gruplarına veya eğitimlere katılımla bağlantılı olarak elde edilen fiyat, ihale stratejisi veya müşteri bilgileri) konuşulması, kullanılması, çoğaltılması veya dağıtılması
  - Rakipler veya ortaklarla ihalelerin, sözleşmelerin, müşterilerin, piyasaların veya bölgelerin tahsisine ya da fiyat belirlemeye veya ürün veya hizmetlerin tedarikini sınırlandırmaya yönelik görüşme veya anlaşma
- İhale veya müzakere faaliyetlerimizle ilgili olarak hakkımızda yapılan tüm soruşturmaları Hukuk Departmanına bildirin.

Temel Politikalar

- CPS-009 Yeni İş Fırsatı Yönetimi
- CPS-441 Maliyet Tahmini/Fiyatlandırma
- CPS-729 ABD Boykot Karşısı Yasalara Uyum
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları
- CRX-013 Devlet ve Rakip Bilgileri
- CRX-015 Hassas Bilgilerin Korunması

Rakipler: Bazı durumlarda diğer Lockheed Martin iş birimleri de rakip olabilir.

Meşru yetkisi olmak: İzinsiz bir bilgi alırsanız veya Kurumun bilgiyi kullanmaya veya paylaşmaya yasal olarak hakkı olup olmadığından emin değilseniz o bilgiyi çoğaltmayın, dağıtmayın ve kullanmayın.

Biliyor muydunuz?

Savcıların anlaşmalı fiyat sabitleme veya ihaleye fesat karıştırma faaliyetlerinin resmi yazışma veya sarif mukaveleye dayandığını kanıtlanabilir. Şüpheli ihale hareketleri veya seyahat ve harcama raporları gibi dolaylı deliller kovuşturma için yeterli olabilir.

Ticari Kılavuz İlkelerine Saygı Duyarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Belirli teknik veri, ekipman ve teknolojilerinin ülkelerarasında transferini kapsayan tüm ithalat ve ihracat yasa ve yönetmeliklerine uyarız.
- ABD Devleti tarafından tasdik edilmeyen uluslararası ticareti kısıtlama uygulamalarına veya bojkotlara katılmayız.
- Hem ABD yasalarına hem de faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin yasalarına uyarız.

Neden Önemli?

- İthalat ve ihracat ihlalleri ve yasa dışı bojkotlar meşru ve uzun soluklu iş yapabilmemiz için gerekli olan güveni ve şeffaflığı zedeler.
- Müşterilerimiz tüm dünyada rakiplerimizle, tedarikçilerimizle ve müşterilerimizle iş yaparken adil ve açık rekabet ilkelerine uymamızı bekler.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- İhale ve tekliflerde ABD Devleti tarafından tasdik edilmeyen bojkotlara katılmaya davet eden herhangi bir **yazılı veya sözlü talep** bojkot tehlike sinyali olup Lockheed Martin ihaleye/teklife katılmama kararı olsa dahi ilgili Hukuk Danışmanına derhâl bildirilmelidir.
- Bu kısıtlamalar arasında Lockheed Martin'in belirli ülkelerde ve belirli şahıs veya kurumlarla ticari faaliyetlerini yasaklayan yaptırım veya ambargolar olabilir. Örneğin ABD yasaları uyarınca, tanımlı terörist devletler ve kurumlarla etkileşim yasaktır.

Temel Politikalar

- CPS-729 ABD Boykot Karşısı Yasalarına Uyum
- CRX-015 Hassas Bilgilerin Korunması

**ULUSLARARASI TİCARET YASA VE YÖNETMELİKLERİ
KARMAŞIKTIR. KASITLI OLMAYAN İHLALLERDEN
BİLE KAÇINMAYA DİKKAT EDİN.**

Yazılı veya sözlü: Bu kapsamda "Satıcı, İsrail Boykot kurallarına tamamen uymayı kabul eder ve işbu sözleşme uyarınca tedarik edilecek ekipmanın İsrail menşeli olmayacağını tasdikler..." veya "Satıcının uzmanları X ülkesinin tüm kurallarına ve kanunlarına uyacaktır." gibi açık veya daha üstü örtülü sözleşme ibareleri yer alır.

Üçüncü Tarafların Eylemlerinin Sorumluluğunu Alırız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Yasalara veya kanunlara aykırı olacak ya da değerlerimize ve ilkelerimize ters düşecek şekilde iş yapmak için üçüncü taraflarla etkileşim kurmayız.
- Belirli üçüncü taraflara etik değerlerimiz, politikalarımız ve uyum gerekliliklerimizle ilgili eğitim sunarız.

Neden Önemli?

- Bizim adımıza iş yapan üçüncü tarafların eylemleri itibarımızı etkileyebilir.
- Bizim adımıza yapılan uygunsuz eylemler sonucu Kurum veya üçüncü taraflardan sorumlu çalışan(lar)ın cezai veya hukuki sorumlulukları doğabilir.
- Bizim adımıza iş yapan herhangi bir tarafın eylemlerinden sorumlu tutulabiliriz.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- İş geliştirme danışmanlarımız ve bağımsız alt yüklenicilerimiz de dâhil olmak üzere tüm üçüncü tarafların ilgili yasa ve yönetmeliklere uyma konusundaki yükümlülüklerini anladığından emin olun.
- Kurumu temsil eden veya Kurum adına hareket eden üçüncü tarafların Kurumun kendi adına iş yapanlara ilişkin şartlarına daima uyduğundan emin olun.
- Danışmanların, temsilcilerin ve üçüncü tarafların Kurumun kendi adına iş yapanlara ilişkin şartlarına uygun hareket ettiklerini ve edebileceklerini tasdik ettiklerinden emin olun.

- Üçüncü tarafların sorumlulukları, eylemleri ve politikalarımıza uyumu konusunda eğitim aldıklarından ve bunları iyice kavradıklarından emin olun.

Temel Politikalar

- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabı Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CPS-113 Mal ve Hizmet Alımı
- CPS-716 1986 Rüşvetle Mücadele Kanununa Uyum
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CPS-734 İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele
- CRX-010 ABD İş Geliştirme Danışmanları

- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları
- CRX-025 İş Birliği Sözleşmeleri
- CRX-106 Büyük Taşeronluk Anlaşmalarının Yönetilmesi
- CRX-126 Sahteciliğin Önlenmesi

BİZİM ADIMIZA İŞ YAPAN HERHANGİ BİR TARAFIN EYLEMLERİNDEN SORUMLU TUTULABİLİRİZ.

Yolsuzluk ve Rüşvete Asla Göz Yummayız

STANDARDI BELİRLERİZ

- **Rüşvet ve yolsuzluğa** asla göz yummayız.
- Hiçbir şekilde rüşvet veya **gayriresmî komisyon** teklif etmeyiz, vermeyiz, istemeyiz veya almayız.
- Yolsuzlukla mücadele kanunlarını veya Davranış İlkelerimizi ihlal edebilecek veya uygunsuzluğun izlenimini dahi yaratabilecek her türlü iş ilişkisini sonlandırırız.

Neden Önemli?

- Yolsuzluk haksız rekabete yol açar, maliyeti artırır ve ürün ve hizmetlerimizin kalite ve kapasitesini tehlikeye atar.
- Rüşvet vermek ve hatta vermeye teşebbüs etmek kanunlara aykırıdır ve ABD ve diğer ülkelerin yasalarına göre kovuşturma sebebi sayılmak için yeterli olabilir.
- Uygunsuzluğun imasının dahi olduğu bir durumda iş yapmak itibarımıza onarımı mümkün olmayan zararlar verebileceği gibi çok büyük hukuki sonuçlar doğurabilir, ayrıca ciddi para cezalarına ve hak kayıplarına yol açabilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Bir tarafın kötü itibarı, devlet memurları ve kamu görevlileri ile olan bağları, şüpheli veya olağan dışı durumlar, olağan dışı ücret ve şüpheli muhasebe veya faturalandırma ya da yetersiz kapasite **tehdike sinyalleridir**.
- "Burada işler böyle yürür", "Herkes yapıyor", "İhaleyi kazanmak için böyle istiyorlar" veya "Bu ülkede bunlar normal" gibi sözler de tehlike sinyalleridir.
- Karşılaştığınız tehlike sinyallerini Hukuk Departmanına bildirin.

Temel Politikalar

- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabı Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CPS-021 İyi Kurumsal Vatandaşlık ve İnsan Haklarına Saygı
- CPS-310 Uluslararası Ticaret Kontrolleri ve Uyum
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları
- CRX-015 Hassas Bilgilerin Korunması

Rüşvet: Rüşvet, bir kişiyi pozisyonunu kötüye kullanmak üzere etkilemek amacıyla o kişiye doğrudan veya dolaylı olarak ödeme yapmak, değerli herhangi bir şey verme vaadinde bulunmak, vermek veya verilmesine müsaade etmektir.

Yolsuzluk: Yolsuzluk, kazanç sağlamak amacıyla yapılan herhangi bir yasa dışı, gayrimeşru veya uygunsuz davranıştır; rüşvet, suistimal, gasp, hırsızlık, yetkinin kötüye kullanımı ve kara para aklama yolsuzluk kapsamına girer.

Gayriresmî Komisyon: Gayriresmî komisyon, ABD ile bir ana sözleşme veya ABD ile yapılan ana sözleşme ile bağlantılı bir alt sözleşme akdedilmesine ilişkin olarak uygunsuz şekilde iltimas kazanmak veya vermek amacıyla ana yüklenicilere, ana yüklenicilerin çalışanlarına, alt yüklenicilere veya alt yüklenicilerin çalışanlarına doğrudan veya dolaylı olarak sağlanan her türlü para, ücret, komisyon, kredi, hediye, bağış, kıymetli eşya, borç, ağırlama, hizmet veya herhangi bir ödemedir.

Tehlike sinyalleri: "Tehlike sinyali", özellikle yolsuzluk uygulamaları ve yolsuzlukla mücadele yasalarına uyumsuzluk bağlamında yasa dışı veya etik dışı iş davranışına ilişkin potansiyel bir hukuki uyum sorununa işaret edebilecek durum, olay veya olaylar bütünü ve diğer bilgilerdir.

Tüm Antitröst Yasalarına Harfiyen Uyarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Rekabete engel olan veya rekabet ortamına zarar veren veya uygun olmayan rekabet avantajı sağlayan iş anlaşmalarına kasıtlı olarak dâhil olmayız.

Neden Önemli?

- Antitröst yasaları tüm dünyada geçerlidir ve ticaret ve alım satımın yasa dışı kısıtlamalar, tekelcilik ve haksız iş uygulamalarından korunmasını sağlar. Bu yasalar hem Lockheed Martin'i hem de iş ortaklarımızı korur.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Teklif edilen bir faaliyetin antitröst yasalarına uygun olup olmadığından emin değilseniz önce Hukuk departmanınıza danışın.

Temel Politikalar

- CPS-720 Antitröst Yasalarına Uyum

Antitröst kuralları sandığınızdan daha fazla durumda geçerli olabilir. Bu yasalar belirli faaliyetlere ve iş görüşmelerine dâhil olmaktan kaçınmanızı gerektirir. Politikadan örnek olarak aşağıdakiler verilebilir:

- Fiyat sabitleme
- Tedarikçileri ve müşterileri boykot etme
- Bir rakibi saf dışı bırakmak amacıyla fiyat koyma
- Bir rakibi kötüleme, yanlış tanıtma veya bezdirme
- Müşteriler açısından daha az rekabetçi sonuçlar doğuracak şekilde şirketlerle iş birliği yapma veya rakiplerin pazara girmesine engel olma
- Rüşvet, gayriresmî komisyon veya ticari sırları çalma
- Rakiplerle anlaşma yaparak ihaleleri, sözleşmeleri, bölgeleri veya pazarları bölüşme veya ürün veya ürün gruplarının imalatını veya satışını engelleme
- Bir ürün veya hizmetin satışı için başka bir ürün veya hizmetin satışını şart koşma
- Ürün veya hizmetlerin satışı için satıcının veya alıcının Kurumun rakipleriyle iş yapmamayı kabul etmesini şart koşma

Sadece Uygun Ticari Nezaket Hediyeleri Verir ve Kabul Ederiz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Ticari nezaket hediyeleri karşılığında iltimas istendiği, kabul edildiği veya verildiği izleniminden dahi kaçınılırız.
- Teklif edilen veya kabul edilen tüm ticari nezaket hediyelerinin yasalara ve politikalarımıza uygun olduğundan emin oluruz.

Neden Önemli?

- İnsanlar birbirine hediye veya **ticari nezaket icabı** bir şeyler verdiğinde iş kararlarını uygun olmayan şekilde etkilemek için iltimas geçildiği algısı yaratılabilir.
- Bizler ürünlerimizi ve hizmetlerimizi esas alarak rekabet eder ve haksız rekabet avantajı kazanmak için ticari nezaket hediyeleri vermeyiz.
- Ürün veya hizmet tedarikini adil bir şekilde yapar ve uygunsuz iş ilişkisinin intibasını dahi yaratacak ticari nezaket hediyelerini kabul etmekten kaçınılırız.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- **Kamu Görevlileri** ile ilişkilerimizde karmaşık kurallar ve mali kısıtlamalar uygulanır. Bir hareketin uygun olup olmadığından veya izin verilen sınırlar dâhilinde olup olmadığından emin değilseniz politikamıza başvurun veya Etik Ofisinden yardım alın.
- Kurum, faaliyet gösterdiğimiz her ülke için o ülkeye özgü kılavuzlar geliştirmiştir.
- Dikkat edilmesi gereken tek husus, ticari nezaket hediyesinin değeri değildir. Herhangi bir ticari nezaket hediyesi teklif etmek, vermek veya kabul etmek ya da uygun olmayan bir ticari avantaj kazanma niyeti algısı yasalara veya etik kurallara aykırı olabilir.

- Bazı hediye sınırlandırma kuralları, takvim yılına göre hesaplanırken bazıları verilen veya alınan nezaket hediyesinin adil piyasa değerine bağlıdır.
- Tedarik Zinciri Yönetiminde çalışan veya iş yaptığımız diğer taraflara iş veya fon yönlendirme sürecine dâhil olan çalışanlarımız için ticari nezaket hediyelerinin kabulüne ilişkin daha kısıtlayıcı kurallar geçerli olabilir.

Temel Politikalar

- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabı Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CPS-716 Rüşvetle Mücadele Kanununa Uyum
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-011 Uluslararası İş Geliştirme Danışmanları

Ticari Nezaket Hediyesi: Ticari nezaket hediyesi, adil piyasa değeri alıcı tarafından ödenmeyen, somut veya soyut kıymetli her şeydir.

Kamu Görevlileri: Kamu görevlisi, pozisyonuna ve ücret alıp almadığına bakılmaksızın şu nitelikleri taşıyan kişilerdir:

- Herhangi bir devlet, bakanlık, kurum, büro, makam veya devletin tasarrufunda veya kontrolünde olan teşebbüsler gibi devlete ait organlara mensup bir görevli veya çalışan;
- Herhangi bir devlet, kurum, büro, makam veya organ için veya adına resmi yetkili sıfatıyla hareket eden;
- Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası veya Avrupa Topluluğu gibi devlet destekli veya uluslararası kamu kuruluşları adına hareket eden bir görevli, çalışan veya şahıs;
- İster seçilmiş ister atanmış olsun yasama, idare, icra veya yargı ile ilgili bir makamda bulunan;

HEDİYE KARAR ŞEMASI

Hediye Karar Şeması; hediye, ağırlama, ticari nezaket icabı verilen diğer şeyler ve sponsorluklarla ilgili karar alırken size yardımcı olacak bir araçtır.

- Siyasi aday veya siyasi bir partinin görevlisi veya çalışanı;
- Kraliyet Ailesi mensubu veya
- Yukarıdakilerin aile fertleri veya başka şekilde ilişkisi olan yakınları.

ÇALIŞMA ORTAMIMIZA ÖNEM VERİRİZ

Kurum olarak başarımız, çalışanlarımızın yeteneklerine, becerilerine ve uzmanlıklarına ve birbirine sıkı sıkıya bağlı bir ekip olarak işlev gösterebilme kabiliyetimize bağlıdır.

- Güvenli ve Sağlıklı Bir Çalışma Ortamı Sağlarız
- Uyuşturucusuz Bir Çalışma Ortamı Sağlarız
- Güvenliği Sağlamayı Hedefleriz

Güvenli ve Sağlıklı Bir Çalışma Ortamı Sağlarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlamayı hedefleriz.
- Çevreyi koruyacak, doğal kaynaklara zarar vermeyecek ve kirliliği önleyecek şekilde faaliyet göstermeyi hedefleriz.
- Herkesin güvenli olmayan veya çevreye zarar verebilecek bir şey gördüğünde DUR diyebileceği, düşüncelerin özgürce dile getirildiği bir kültür oluşturmak istiyoruz.

Neden Önemli?

- Birçoğumuz iş yerinde evlerimizden daha fazla vakit geçiriyoruz. İş yerimizin güvenli olduğuna ve şirketin sağlığınıza ve çevremize önem verdiğine güvenebilmemiz gerekiyor.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Yayınlanan uyarılar, prosedürler ve yönetmeliklerin ihlalini bildirin.
- İş sırasında meydana gelen kaza veya yaralanmaları ya da çevre, sağlık veya güvenlik konusundaki kaygılarınızı derhâl ilgili yöneticiye bildirin.

Temel Politikalar

- CPS-015 Çevre, Sağlık ve Güvenlik (ÇSG)
- CRX-053 İş Yeri Güvenliği: Tehdit ve Şiddetten Uzak, Güvenli ve Saygı Dolu Bir İş Ortamı Sağlama

“ Bilinenin AKSİNE, Kazaların önüne geçilebilir: Araştırmalara göre tüm kazaların %99’undan fazlası önlenebilir niteliktedir. Kazaların önüne geçmenin mümkün olmadığını düşünüyorsanız trafiğe nasıl korkmadan çıkabiliyor, kaldırımda nasıl korkmadan yürüyebiliyor, hatta evinizde nasıl korkmadan yaşayabiliyorsunuz? Aslında çevrenizdeki koşulların kontrolü büyük oranda sizin elinizde. ”

*EHS Today - Carl Potter,
Sertifikalı Güvenlik Uzmanı*

GÜVENLİĞE TAM DİKKAT

ZERO IN ON SAFETY

IDEA:

- **ID (Identify - Tespit Et):** Durumu değerlendirerek güvenlik riskini tespit edin
- **E (Evaluate - Değerlendir):** Riski ele almak için en uygun yol haritasını belirleyin

- **A (Act - Harekete Geç):** Güvenlik kaygılarınızı çalışma arkadaşlarınızla ve liderinizle konuşarak veya onlara bildirerek riski hafifletin

Uyuşturucusuz Bir Çalışma Ortamı Sağlarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- Lockheed Martin, yasa dışı ilaçları bulunduran, kullanan, satan, üreten, taşıyan veya bu tür ilaçların ticaretini yapan kişileri bilerek istihdam veya yeniden istihdam etmez.
- İş yerinde veya şirket adına iş yaparken yasa dışı ilaçların bulundurulmasını, kullanılmasını, satışını, üretilmesini, taşınmasını, ticaretinin yapılmasını veya tesiri altında olunmasını ya da yasal ilaçların suistimal edilmesini yasaklarız.
- İş yerinde veya Kurum adına iş yaptığımız başka herhangi bir yerde alkolün tesiri altında olmayı yasaklarız.
- 1988 Uyuşturucusuz İş Yeri Yasasına ve iş yerinde uyuşturucu yasalarının ihlallerine ilişkin federal, ülke düzeyindeki ve yerel yasa ve yönetmeliklere uyarız.

Neden Önemli?

- Yasa dışı madde kullanımı işimizi güvenle yapma, verimli olma ve erişim yetkisi alma ve bu yetkiyi sürdürme veya çalışmaya devam etme yetimizi olumsuz etkileyebilir.

Biliyor muydunuz?

Politikamızda “tesir altında olmak”, her zaman yasal sınırın üzerine çıkmak demek değildir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Lockheed Martin, ABD federal yüklenicisi olarak uyuşturucusuz bir iş ortamı sağlamakla yükümlüdür. ABD’de esrarın tıbbi veya keyif amaçlı alımını yasallaştıran devlet düzeyindeki veya yerel girişimler bu şartı değiştirmez.
- Siz veya çalışma arkadaşlarınızdan birinin uyuşturucu veya alkol bağımlılığı sorunu varsa yardım almak için şirket kaynaklarından istifade edebilirsiniz.

Temel Politikalar

- CRX-525 Tütünsüz ve Dumansız Ortam
- CRX-545 Uyuşturucusuz İş Yeri

● **Madde istismarı tüm çalışanları riske atabilir, morali bozabilir, verimliliği düşürebilir, ürün/hizmetlerimizin güvenliğini tehlikeye atabilir ve kurumumuzun imajına zarar verebilir.** ●

Güvenliği Sağlamayı Hedeflerimiz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Çalışanlarımızı, operasyonlarımızı ve varlıklarımızı koruruz.
- Çalışanlarımızın güvenliğini tehdit eden riskleri hafifletmek için harekete geçeriz.
- Bize emanet edilen bütün önemli gizli ve diğer belgeleri gerektiği gibi koruruz.
- Müşterilerimizin şartlarına ve ulusal güvenlik politikasının gerekliliklerine uyar ve bu bağlamda daha yüksek standartları hedefleriz.
- Karşı casusluk ve içeriden gelen tehditleri tespitte yönelik özel programlar yürütürüz.
- Kapsamlı ve tarafsız bir güvenlik soruşturma süreci uygularız.

Neden Önemli?

- Güvenlik gerekliliklerine uyum Kurumumuza, müşterilerimize, ulusal güvenlik ve küresel istikrara fayda sağlar.
- Güvenlik gerekliliklerine uymak, sözleşmelerimizin ifasına destek verir ve ürün ve hizmetlerimizi usulünce tedarik etmemizi sağlar.
- Güçlü bir güvenlik programı, iş gücümüzün güvenli ortamlarda faaliyet göstermesini sağlar.
- Lockheed Martin, bilgi almak veya imkânlarımıza zarar vermek veya onları yok etmek isteyen bazı tehdit aktörlerinin bir numaralı hedeflerinden biridir.

- **Şahsi bağlılığımız, çalışanlarımızın, müşterilerimizin ve iş ortaklarımızın güvenliğine destek verir.**

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- Çalışma arkadaşlarınızdan birinin davranışlarındaki değişiklikleri veya şirket çalışanları, tesisleri, operasyonları, programları veya ürünleri ile ilgili olarak şirket dışı kaynaklardan sorular veya bilgi talepleri gibi şüpheli veya olağan dışı aktiviteleri ilk fark eden kişi olabilirsiniz. Bu durumları bildirmek size düşer.
- Bilgilerimize veya varlıklarımıza her türlü izinsiz erişimin bildirildiğinden emin olun.
- E-posta güvenlik tehdidi kapsamında sizi e-postanın meşru bir kaynaktan geldiğine ikna etmeyi amaçlayan referanslar yer alabilir.

Temel Politikalar

- CPS-569 Güvenlik
- CRX-052 Kriz Yönetimi
- CRX-053 İş Yeri Güvenliği: Tehdit ve Şiddetten Uzak, Güvenli ve Saygı Dolu Bir İş Yeri Sağlama
- CRX-055 Yüksek Riskli Lokasyonlara Seyahat veya Atanma
- CRX-056 Uluslararası Güvenlik Operasyonları
- CRX-057 LM Güvenlik Prosedürleri
- CRX-059 İçeriden Gelen Tehdidi Tespit Programı

İYİ KURUMSAL VATANDAŞLIĞI TEŞVİK EDERİZ

İyi vatandaşlar olmayı hedefler ve eylemlerimizin sorumluluğunu alırız.

- Sürdürülebilir ve Sorumlu Kurumsal Vatandaşlığı Hedeflerimiz
- İnsan Haklarına Saygı Duyarız
- Siyasi Süreci Desteklerimiz

Sürdürülebilir ve Sorumlu Kurumsal Vatandaşlığı Hedeflerimiz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Ürün ve hizmetlerimizin çevre, ekonomi, toplumsal kalkınma ve altyapı dayanıklılığı üzerindeki olumlu etkilerini azami seviyeye çıkarmayı hedefleriz.
- İş faaliyetlerimizin ve kararlarımızın çevre, toplum ve çalışanlarımız üzerinde olumsuz etki yaratmasından kaçınmayı, kaçınılmazsa bu etkileri asgari seviyeye indirmeyi hedefleriz.
- Çevreyi koruyacak, doğal kaynaklara zarar vermeyecek ve kirliliği önleyecek şekilde faaliyet göstermeyi hedefleriz.

Neden Önemli?

- Bu hedefler, bize uzun vadeli rekabet gücü sağlar.
- Sürdürülebilirlik performansımız, müşteri ilişkilerimizi ve kaliteyi iyileştirir, maliyet ve riski azaltır ve yenilikçiliği teşvik eder.

Temel Politikalar

- CPS-021 İyi Kurumsal Vatandaşlık ve İnsan Haklarına Saygı
- CPS-803 Sürdürülebilirlik

● **Küresel politikalarımız, prosedürlerimiz ve uygulamalarımız, sorumlu kurumsal vatandaşlık hedefine derinden bağlılığımızın kanıtıdır.** ●

Biliyor muydunuz?

Sorumlu kurumsal vatandaşlık, misyonlarımızı şekillendiren ve seçimlerimize yön veren iş stratejimizin bir parçasıdır.

İnsan Haklarına Saygı Duyarız

STANDARDI BELİRLERİZ

- İnsan haklarına saygının iyi bir kurumsal vatandaş olmanın temel taşı olduğuna inanıyoruz.
- Aşağıdakiler de dâhil olmak üzere tüm dünyada insan haklarının önemini takdir ediyoruz:
  - çalışanlara saygılı davranmak, çeşitliliği ve kapsayıcılığı savunmak
  - adil istihdam, ücret ve mesai uygulamalarını teşvik etmek
  - adil ve rekabetçi ücretler vermek
  - her ne amaçla olursa olsun taciz, zorbalık, ayırım, çocuk işçi çalıştırma, zorla çalıştırma veya insan kaçakçılığını yasaklamak
- Çalışanlarımızın örgütlenme özgürlüğüne ve toplu sözleşme görüşmelerinde temsil edilip edilmemeyi tercih etme hakkına saygı duyarız.
- Çalışanların ve tedarikçilerin faaliyetlerimizde ve tedarik zincirinde insan haklarına saygılı olmak için gerekli adımları atmasını sağlamayı hedefleriz.
- Paydaşlarımızla ilişkilerimizde ve ürün ve hizmetlerimizde insan hakları ilkelerine bağlı kalırız.

Neden Önemli?

- İnsan haklarının korunması ve teşviki:
  - dürüstlüğe ve temel değerlerimize olan bağlılığımızı sürdürür
  - çalışan memnuniyetini ve verimliliğini teşvik eder
  - faaliyetlerimizde rekabet gücümüzü korur
- İnsan kaçakçılığı ve kölelik tüm dünyanın boğuştuğu bir sorundur; dikkat etmezsek bu ilkeleri ihlal eden üçüncü taraflarla farkında olmadan iş yapabiliriz.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- İnsan hakları ihlallerinin varlığına işaret edebilecek şüpheli davranış veya faaliyetler.

- CPS-803 Sürdürülebilirlik
- CRX-515 İş Kaynak Grupları ve Çalışan Ağları

Temel Politikalar

- CPS-001 Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri
- CPS-003 Eşit Muamele ve Eşit İstihdam Fırsatı
- CPS-021 İyi Kurumsal Vatandaşlık ve İnsan Haklarına Saygı
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CPS-734 İnsan Kaçakçılığıyla Mücadele

Biliyor muydunuz?

Günümüzde dünya tarihinde daha önce görülmediği kadar çok sayıda köleliğe maruz kalan insan var ve insan kaçakçılığı dünyanın en büyük ikinci suç faaliyeti.

Siyasi Süreci Destekleriz

STANDARDI BELİRLERİZ

- Faaliyet gösterdiğimiz bütün ülkelerde kurumsal politikaya ve siyasi sürece ilişkin yasalara uyarız.
- Siyasi sürece katılımımıza ilişkin yasaların özüne ve lafzına uygun davranırız.

Neden Önemli?

- Siyasi bağışlar, hediyeler ve lobiciliğe ilişkin yasalar karmaşık bir yapıya sahiptir.
- Kasıtlı olmayan ihmallere dahi iş fırsatlarının kaybına yol açabilir, itibarımızı zedeleyebilir ve hukuki ve cezai yaptırımlarla sonuçlanabilir.

Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Çalışanların aşağıdakilere dikkat etmesi gerekir:

■ YASAKLI EYLEMLER

- Lockheed Martin fonları, varlıkları veya tesislerinin Devletle ilişkiler biriminin veya ABD dışındaki siyasi faaliyetler için Lockheed Martin International'ın yazılı izni alınmadan dünyanın herhangi bir yerinde siyasi partilerin veya adayların lehine kullanılması.
- ABD de dâhil olmak üzere birçok ülke kurumsal siyasi bağışları yasaklar. Bunlara kurumsal fon, mal veya hizmetlerin siyasi adaylara doğrudan veya dolaylı olarak

bağışlanması dâhildir; bu bağışların danışmanlar veya çalışan mesaisi üzerinden yapılması da bu kapsama girer.

- Yerel ve ülke genelindeki yasalar, kurumsal siyasi bağışları ve faaliyetleri sınırlandırabilir.

■ İHTİYATLI OLUNACAK DURUMLAR

Aşağıdaki durumlarda Devletle İlişkiler birimi veya Lockheed Martin International (ABD dışındaki siyasi faaliyetler için) ile iletişime geçin:

- Kamu Görevi: Hâlihazırda kamu görevi yapıyorsanız veya yapmaya adaysanız ya da komisyonlarda veya danışma gruplarında hizmet veriyorsanız çıkar çatışması doğabilir.
- Lobi Faaliyetleri: Lobi faaliyetleri doğrudan da olsa dolaylı da olsa ayrıntılı incelemeye tabidir. Hediye ve lobi faaliyetlerine ilişkin kurumsal politika ve federal yasaların kasıtsız da olsa ihlalinden kaçınma başta olmak üzere ilgili tüm kural ve yönetmeliklere uymanız gerekmektedir.
- ABD Kongresi ve Yürütme Organı: Lockheed Martin'in ABD merkezli müşteri tabanına tek ve tutarlı bir ticari mesaj sunması önemlidir. Devletle ilişkiler birimi, Kurumun ABD merkezli pazarlama girişimleri ve politikası ile düzenleme ve mevzuatla ilgili stratejilerine yönelik birleştirilmiş bir yaklaşım geliştirmek için iş bölgeleriyle birlikte çalışır. Bu amaçla, Devletle ilişkiler birimi Washington, D.C.'deki ABD Kongre üyeleri ve Yürütme Organı yetkilileri ya da bunların çalışanları ve personeli ile olan her türlü etkileşime yetki vermelidir.
- Eyalet Yönetimleri ve Yerel Yönetimler: Devletle ilişkiler birimi, Lockheed Martin adına eyalet ve yerel yönetim yetkilileri ile yapılan her türlü etkileşime yetki vermelidir.
- ABD Dışı Yönetimler: ABD dışı bir kurumun herhangi bir üyesi veya çalışanı ile iletişim kurmadan önce kurumsal politikaları ve prosedürleri bilmeniz ve uygulamanız gerekir.

- Şahsi Siyasi Bağışlar: Bazı eyalet yasaları ve yerel yasalar, çalışanlar ve çalışanların yakın aile fertleri tarafından şahsi olarak yapılan siyasi bağışları yasaklayabilir, sınırlandırabilir veya bunların açıklanmasını zorunlu tutabilir.

■ İZİN VERİLEN EYLEMLER

Aşağıdakileri yapmanız teşvik edilir:

- Şartları karşılıyorsanız Lockheed Martin Çalışanlarının Siyasi Eylem Komitesine katılmak
- Kendi özel zamanınızda ve masrafları size ait olmak üzere toplumsal konulara ve siyasi sürece şahsi katkıda bulunmak
- Kendi tercih ettiğiniz siyasi partileri ve adayları desteklemek

Temel Politikalar

- CPS-004 Siyasi Faaliyetler
- CPS-005 Uluslararası Operasyonlar
- CPS-008 Hediyeler, Ağırlama, Ticari Nezaket İcabi Verilen Diğer Şeyler ve Sponsorluk
- CPS-045 Devletle İlişkiler
- CPS-730 Yolsuzlukla Mücadele Yasalarına Uyum
- CRX-251 Hayır Amaçlı Bağışlar

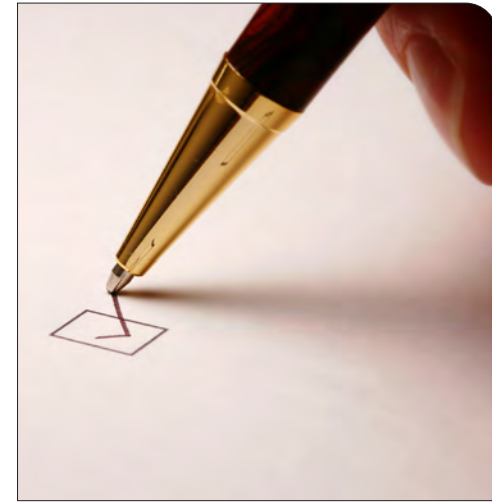
Biliyor muydunuz?

Siyasi sürece şahsi katılım sağlamak, paydaşlarımızın ve çalışanlarımızın çıkarlarına en iyi şekilde hizmet eder.

BELGENİN ALINMASI VE KABUL

Standardı Belirlemek başlıklı Lockheed Martin Etik Kurallar ve Davranış İlkeleri belgesinin bir nüshasını kendim için aldığımı ve Kuralları okuyup anladığımı ve bunlara riayet edeceğimi kabul ederim. Her Lockheed Martin çalışanının, Yönetim Kurulu üyesinin, danışmanın, sözleşmeli işçinin veya Kurumu temsil eden veya Kurum adına hareket eden diğer temsilcilerin Kurallardaki ilke ve standartları bilmekten ve bunlara bağlı kalmaktan sorumlu olduğunu anlıyorum. Ayrıca Kuralların ihlal edilmesinin işten atılmaya kadar varabilecek disiplin yaptırımlarına sebep olabileceğini de anlıyorum.

İmza: _____ Adı Soyadı (okunaklı el yazısıyla): _____ Çalışan Numarası (varsa): _____

Şirket: _____ Tarih: _____ Lokasyon _____

Bu formun ibraz edilmesine ilişkin talimatlar ve formun doldurulduğuna dair kayıt alınması için İnsan Kaynakları veya Etik Ofisi ile irtibata geçin. Lockheed Martin çalışanı değilseniz Lockheed Martin iletişim kişinizle irtibata geçin.

DOĞRU OLANI YAPIN: Yaptığımız her işte en yüksek etik davranış standartlarını hedefleriz. Dürüstlük ve doğruluğun güveni doğurduğuna; güvenin ise işimizin temel taşı olduğuna inanırız. Faaliyet gösterdiğimiz ülkelerin yasalarına uyarız. İyi vatandaşlar olmayı hedefler ve eylemlerimizin sorumluluğunu alırız.

SAYGILI OLUN: Kurum olarak başarımız, çalışanlarımızın yeteneklerine, becerilerine ve uzmanlıklarına ve birbirine sıkı sıkıya bağlı bir ekip olarak işlev gösterebilme kabiliyetimize bağlıdır. Çeşitliliği takdir eder çalışma arkadaşlarımız, müşterilerimiz, ortaklarımız ve etkileşim kurduğumuz herkese karşı duyduğumuz saygının bütün olumlu ve verimli iş ilişkilerinin özünü oluşturduğuna inanırız.

ÇALIŞMALARINIZDA MÜKEMMELİYETİ HEDEFLEYİN: Müşterilerimizin bize duyduğu güvenin ve görevlerimizin öneminin farkındayız. Bu amaçla işimizin her alanında mükemmeliyete erişmeyi hedefler ve her zorluğa başarıya kararlılığı ile karşılık veririz. Sadece birey olarak en büyük başarıları hedeflemekle kalmaz, ekip arkadaşlarımızın da en yüksek seviyelere ulaşmasına yardım etmeye çalışırız.

ETHICS AND
BUSINESS CONDUCT

DÜRÜSTLÜKTEN GELEN MÜKEMMELİYET

1-800-LM ETHIC (1-800-563-8442)

Arayanın kimliği kullanılmıyor

İŞitme veya Konuşma Engelliler İçin:

1-800-441-7457

Uluslararası: ABD dışından arıyorsanız veya
faks gönderiyorsanız önce aranan ülkenin çıkış kodunu tuşlayın.

E-posta: corporate.ethics@lmco.com

Posta:

Kurumsal Etik Ofisi

Lockheed Martin Corporation

6801 Rockledge Drive

Bethesda, MD 20817

